

Beszámoló a II. Információs társadalom napról (Debrecen, 2007. május 9.)

Az informatika és a távközlés viharos fejlődése alapjaiban változtatta meg minden napjainkat. Új eszközöket használunk a kommunikációhoz, a munkához és a szórakozáshoz egyaránt. A mobiltelefon és az internet immár nélkülözhetetlen eszközöké váltak a gazdaságban és a közsférában is, nincs ez másképpen az oktatás és a tudomány világában sem. Az információk gyorsabb áramlása, a kereshető világméretű adatbázisok vagy a digitális tananyagok új alapokra helyezik a képzést és a kutatói munkát, amelyek hozzásegítenek az információs és tudásalapú társadalom megvalósítását, de új és minden eddiginél szélesebb lehetőségeket biztosítanak a hallgatók számára is a tanulmányi előmenetelükhöz szükséges ismeretek elsajátítására. Ezekből a lehetőségekből, az informatika és az információs társadalom rohamos fejlődéséből adott ízelítőt az idén tavasszal Debrecenben az „Oktatás és kutatás az információs társadalomban” címet viselő II. Információs társadalom nap.

A konferencia nagy erénye, amellett, hogy a meghívott előadók a már rendelkezésre álló technológiákat, alkalmazásokat és a gyakorlati példákat bemutatták, valamint nemzetközi kitekintést nyújtottak az alkalmazott módszerekről és eredményekről, illetve az Európai Unió tudásalapú társadalom fejlesztési stratégiájáról, az volt, hogy a Debreceni Egyetem Történelmi Intézetének oktatói és történelem-szakos hallgatói is megosztották egymással véleményüket, megvitatották tapasztalataikat az informatika felhasználásának, illetve a történelem oktatásának, tanulásának informatikai lehetőségeiről.

Papp Imre a Debreceni Egyetem BTK tudományos-külvügyi dékánhelyettese megnyitó beszédében az informatika lehetőségeire hívta fel a figyelmet a történelmi kutatásban (adatok rendszerezése és újszerű elem-

zési lehetőségük). Fazekas Csaba a Miskolci Egyetem BTK dékánja, a konferencia vezető elnöke hasonlóképpen az informatika nyújtotta lehetőségeket elemezte.

Biró Albert a Novell Magyarország stratégiai programvezetője *A nyílt forrás kódú szoftverek szerepe a jelen és jövő társadalomban* című előadásában a Novell által nyújtott megoldásokat mutatta be napjaink fő informatikai problémáira (magas üzemeltetési költségek, biztonság, a sokféle informatikai rendszer hatékony felügyelete, a szakértelem megszerzése, a szakértő munkatársak megtartása, hardver és szoftver költségek és termelékenység).

Kott Ferenc az MTA Nyugati Magyar Tudományos Tanács tanácsadója, a DE Európa-tanulmányok Program oktatója *Az információs és tudásalapú társadalom az EU-ban* c. előadásában bemutatta a különféle információs társadalom definíciókat (technológiai, gazdasági, foglalkoztatási, térbeli és kulturális), valamint az Európai Unió információs társadalom politikájának kialakulását és a jelenlegi információs stratégiát.

Jakab Roland az Ericsson Magyarország értékesítési managere, a DE Európa-tanulmányok Program oktatója *Az információs társadalom új generációja* c. előadásában előbb nemzetközi felmérések eredményeit mutatta be a 18–25 év közötti (egyetemista) nyugat-európai fiatalságnak az információs technológiákhoz fűződő viszonyáról, majd egy Kott Ferencsel közösen készített hasonló magyarországi felmérés eredményeit mutatták be. Ebben a különféle kommunikációs technológiák használatát, valamint a különféle kommunikációs formákhoz való viszonyukat vizsgálták (internet, mobiltelefon, sms-küldés). A kutatás eredménye, hogy a magyar 18–25 év közötti fiatalokra többnyire hasonló trendek jellemzők, mint a nyugat-európaiakra.

Koltay Klára a DE Egyetemi és Nemzeti Könyvtár főigazgató-helyettese *A könyvtár – elektronikus információk közvetítője és tárolója* c. előadásában az elektronikus információk nyilvántartásáról, tárolásáról és közvetítésének lehetőségeiről szolt a Debreceni Egyetemi és Nemzeti Könyvtárban. Ismertette az elektronikus katalógust, az egyetemi könyvtár honlapjáról elérhető digitalizált anyagokat, az egyetemi bibliográfiát, valamint a Debreceni Egyetem elektronikus Archívumát (<http://dSPACE.lib.unideb.hu:8080/dSPACE/>).

Bárány Attila, a Debreceni Egyetem Történelmi Intézetének adjunktusa, aki a közelmúltban egy évig oktatott vendégelőadóként az írországi Galway egyetemén, *Kutatási lehetőségek egy nyugat-európai egyetem (Írország) adatbázisai segítségével* című előadásában beszámolt arról, hogy külföldi tartózkodása, munkája során milyen tapasztalatokat szerzett az informatika felhasználásának lehetőségeiről, illetve azokról az informatikai módszerekről, amelyeket Írországnban alkalmaznak (egyetemi honlapok, adatbázisok, bőséges tudományos anyagok hozzáférhetősége, hallgatói segédletek, oktatók és hallgatók közötti kommunikáció).

Szendi Attila, a Miskolci Egyetem levéltárvezetője *Levéltár informatika – elektronikus levéltár. Eredmények és tervek* c. előadásának célja a levéltárak informatikai rendszerének, stratégiájának ismertetése volt. A levéltárak a legfontosabb elsődleges, írott, történelmi források őrzőhelyei. A bölcsész, ezen belül is a történész társadalom számára elengedhetetlenül fontosak ezek a közgyűjtemények, és az előadó ebből a megközelítésből mutatott rá a levéltári informatika szükségességére, illetve az annak fejlesztésére irányuló fontos célterületekre (elektronikus iratok archiválása, e-Levéltár, levéltári segédletek és adatbázisok létrehozása, levéltári anyagok digitalizálása, levéltári honlapok).

Forisek Péter, a Debreceni Egyetem Történelmi Intézetének adjunktusa, aki évek óta

oktat informatikát a történelem-szakos hallgatóknak *Thészeusz labirintusában*. c. előadásában arra a kérdésre kereste a választ, hogy mire használ(hat)ja egy történész a világhálót, elsősorban szűkebb tudományos területén, az ókortudományon belül több honlap, blog, illetve az általa szerkesztett és több szerzőtársával megírt informatikai tankönyv segítségével.

Forisek Péterhez hasonlóan, Nemes Zoltán, a Debreceni Egyetem Történelmi Intézetének docense is már hosszú ideje oktat informatikát, és *A BA szintű informatika oktatás tapasztalatairól a történelem szakon* című előadásában beszámolt arról, hogy az új felsőoktatási rendszer (a bolognai képzés szisztémája) milyen új kihívásokat jelent az informatika tanításában, milyen informatikai felkészültséggel rendelkeznek a BA hallgatók, és ebből adódóan mik a közeljövő oktatási feladatai.

A tartalmas és tanulságos nap utolsó előadója Kerepeszki Róbert, a Debreceni Egyetem Történelmi Intézetének PhD-hallgatója volt, aki *A 20. századi történelem forrás- és adatbázisainak felhasználási lehetőségei az oktatásban és kutatásban* címmel tartott előadást. Mondandóját két probléma köré csoportosította. Egyrészt külföldi honlapokkal, forrás- és adatbázisok segítségével rámutatott arra, hogy milyen magyar nyelvű informatikai segédletekre van szükség a 20. század oktatásához, kutatásához és tanulásához, másrészt – ebből kiindulva – bemutatta, hogy az egyszerű internetes keresések milyen tévutakra, nem megbízható forrásokhoz vezethetik a hallgatókat.

Az utolsó előadás után következő kerekasztal beszélgetés során a Debreceni Egyetem történelem BA szakos hallgatói (Novák Ádám, Tóth Lilla, Balogh Máté, Csikai Tamás és Balázs Tibor) számoltak be az eddigi képzésük során szerzett tapasztalataikról.

Az előadások prezentációi megtekinthetők a http://www.ims.co.hu/info_portal honlapon.

Forisek Péter–Kerepeszki Róbert